
ADVIES

Ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1 juni 2022 houdende de uitvoering van een aantal sociale maatregelen waarin is voorzien in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (wijziging van het bedrag van de sociale tegemoetkoming in het watertarief voor 2023)

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	20-02-23
Advies aangenomen door het Comité van Watergebruikers op	28-03-23

Vooraf

Op 20/02/2023 heeft het Comité van Watergebruikers (hierna « het Comité ») een adviesaanvraag ontvangen betreffende het ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1 juni 2022 houdende de uitvoering van een aantal sociale maatregelen waarin is voorzien in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (wijziging van het bedrag van de tegemoetkoming).

De aanzienlijke stijging van de kosten van het door VIVAQUA verdeelde water in 2022 heeft geleid tot de aanneming door de Brusselse regering van het besluit van 1 juni 2022 houdende de uitvoering van een aantal sociale maatregelen waarin is voorzien in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid. In dat besluit worden verschillende sociale maatregelen ingevoerd om de strijd aan te binden tegen waterarmoede, met name de sociale tegemoetkoming in de waterfactuur van huishoudens Begunstigden van de Verhoogde Tegemoetkoming (BVT) met tot doel de impact van de stijging van het tarief in 2022 te neutraliseren. De conjuncturele context van hoge inflatie (energie, loonindexering en in het bijzonder bouwkosten) van 2022 bracht VIVAQUA ertoe een verzoek in te dienen bij BRUGEL tot een tariefverhoging van 14,5%.

Gelet op de moeilijke sociaaleconomische context voor huishoudens met een laag inkomen (inflatie, in het bijzonder van de energie- en woonkosten) wordt er voorgesteld om het bedrag van de sociale tegemoetkoming in de waterprijs te verhogen om de uitzonderlijke tariefverhoging maximaal te neutraliseren voor huishoudens met een BVT-statuut die met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 werkt. Volgens de berekeningen moeten de twee parameters voor de berekening van de sociale tegemoetkoming van 36 naar 57,72€ en van 30 naar 51,11€ worden verhoogd om de tariefverhoging van 2023 maximaal te neutraliseren voor huishoudens van het BVT-type waarbij er binnen de grenzen van het beschikbare budget moet worden gebleven. Vanwege de leesbaarheid en budgettaire behoedzaamheid wordt er voorgesteld om die cijfers af te ronden tot respectievelijk 55€ en 50€.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Het Comité benadrukt op een positieve wijze het voornemen van de regering om het bedrag van de sociale tegemoetkoming in de waterprijs te verhogen teneinde de uitzonderlijke tariefverhoging die met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 ingaat, voor de huishoudens met een BVT-statuut zoveel mogelijk te neutraliseren.

Gelet op de context waarin VIVAQUA evolueert en om aan de oorspronkelijke doelstelling van de sociale tegemoetkomingsmaatregel te voldoen (met name de bestrijding van waterarmoede) vindt **het Comité** echter dat het raadzaam zou zijn om te voorzien dat de bedragen van de sociale tegemoetkoming automatisch naar boven toe zouden worden herzien in verhouding tot de tariefverhogingen, bovenop een jaarlijkse indexering in functie van de index van de consumptieprijzen.

In de nota aan de regering verklaart de minister overigens dat de bedragen van de sociale tegemoetkoming in 2022 werden vastgesteld « *met tot doel de impact van de stijging van het tarief [...] voor de begunstigden van de verhoogde tegemoetkoming te neutraliseren* ». Dezelfde redenering wordt gevolgd voor de aanpassing die aan de onderhavige raadpleging wordt voorgelegd: « *Er wordt*

voorgesteld om het bedrag van de sociale tegemoetkoming in de waterprijs te verhogen om de uitzonderlijke tariefverhoging maximaal te neutraliseren voor huishoudens met een BVT-statuuat die naar alle waarschijnlijkheid met terugwerkende kracht zal werken tot 1 januari 2023 ». Volgens **het Comité** zou het voorzien in een automatische aanpassing van de bedragen in verhouding tot de « uitzonderlijke » verhogingen het mogelijk maken om meer rechtszekerheid te scheppen voor kwetsbare huishoudens en om de waterarmoede doeltreffender te bestrijden.

Wat de precieze bedragen van de sociale tegemoetkoming voor 2023 betreft, plaatst **het Comité** vraagtekens bij de keuze om deze op 55€ en 50€ af te ronden. Het argument van leesbaarheid lijkt **het Comité** vrij irrelevant, terwijl dat van budgettaire behoedzaamheid betwistbaar is, gezien de effectieve benuttingsgraad van de maatregel (65% van het budget in 2022) lager lijkt dan de geplande enveloppe (geraamd voor een benuttingsgraad van 70%).

2. Beschouwingen inzake de brief van VIVAQUA van 27 februari 2023 betreffende de automatisering van de toekenning van de sociale tegemoetkoming

In deze brief verheugt VIVAQUA zich over de benuttingsgraad van de sociale tegemoetkoming voor het jaar 2022 en verduidelijkt waarom de sociale tegemoetkoming voor het jaar 2023 geen voorwerp zou kunnen zijn van een automatische mindering op de factuur van de individuele meterhouders, zoals bepaald in de ordonnantie.

Wat de campagne 2022 betreft, is **het Comité** zich ervan bewust dat VIVAQUA weinig tijd had om de maatregel bekend te maken, maar betreurt het dat slechts 61,7% van de rechthebbenden daadwerkelijk van de maatregel gebruik heeft gemaakt. Dit betekent dat 4 van de 10 huishoudens met een BVT-statuuat hun rekeningen hebben betaald zonder tegen de stijging van de waterprijs te zijn beschermd, waaraan de huishoudens moeten worden toegevoegd die aanspraak op het BVT-statuuat zouden kunnen maken maar dit niet hebben aangevraagd. **Het Comité** betreurt ook dat er geen reactivering heeft plaatsgevonden, wat misschien tot een hogere benuttingsgraad had kunnen leiden.

Wat de campagne 2023 betreft, is VIVAQUA van mening de automatisering voor klanten met een individuele meter niet te kunnen doorvoeren. Als argumenten hiervoor worden aangevoerd dat VIVAQUA een te grote achterstand heeft opgelopen bij de verwerking van de verhuisformulieren en dat er informaticaproblemen zijn.

Het Comité acht het onaanvaardbaar dat kwetsbare huishoudens (opnieuw) met de gevolgen van de informaticaproblemen van VIVAQUA worden opgezadeld. **Het Comité** herhaalt dat de automatisering van de sociale tegemoetkoming moet worden beschouwd als een onmisbaar instrument in de strijd tegen het niet-gebruik van deze maatregel en als een vorm van verplichting voor de overheden en, bij wettelijk mandaat, voor VIVAQUA, om de doeltreffendheid van het fundamenteel recht op water te waarborgen. De gedeeltelijke automatisering is dus een noodzakelijke voorwaarde voor het nakomen van deze verplichtingen en mag in geen enkel geval als een louter administratieve facilitering van facultatieve aard worden beschouwd.

De door VIVAQUA voorgestelde oplossing van semi-automatisering is volgens **het Comité** een absoluut minimum, maar zal de bovengenoemde problematiek van het niet-gebruik van de maatregel geenszins oplossen. Bovendien verduidelijkt VIVAQUA in de brief niet welke middelen voor deze campagne 2023 zullen worden ingezet om de benuttingsgraad ten opzichte van het voorgaande jaar te verbeteren.

Het Comité acht het absoluut noodzakelijk om dringend een concrete oplossing voor de informaticaproblemen binnen VIVAQUA te vinden, zodat VIVAQUA aan de wettelijk opgelegde verplichtingen zou kunnen voldoen. **Het Comité** merkt op dat VIVAQUA niet vermeldt welke oplossingen worden overwogen om de informaticaproblemen en de vertraging bij de verwerking van de verhuisformulieren op te lossen. Indien de afwijking op deze basis wordt toegestaan, acht **het Comité** het van essentieel belang dat het probleem wordt aangepakt.

Daarnaast vreest **het Comité** dat deze afwijking van jaar tot jaar zal blijven bestaan. Dit zal de evaluatie van de voor 2025 geplande maatregel onvermijdelijk verstoren.

*

* *